

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพของสังคมไทยในปัจจุบันมีความสับสนวุ่นวาย ขาดความสงบสุขสวัสดิภาพของประชาชนลดลง อันตรายที่เกิดกับชีวิตและทรัพย์สินมีอยู่ทั่วไป ชาวที่ปรากฏจากสื่อมวลชนทุกแขนงจะเสนอข่าวความทุกข์ร้อนในสังคมอยู่เป็นประจำ เช่น ข่าวการประทุษร้ายต่อร่างกาย ปล้นฆ่าชิงทรัพย์ ช่มชู้บนอาจารย์ การหลอกลวงฉ้อโกงและการลุ่มหลงมัวเมาในอบายมุข เหล่านี้ เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้นอกจากจะปรากฏเป็นประจำในสังคมทั่วไปแล้ว ในสังคมครูซึ่งได้รับการยกย่องนับถือว่าเป็นบุคคลที่ควรมีความประพฤติดีงามน่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีก็ตลึงก็ยังมีบุคคลในวงการครูที่ไม่ได้ประพฤติตนให้เป็นไปตามบทบาทหน้าที่และมีครูจำนวนไม่น้อยที่ประพฤติผิดก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเอง ครอบครัวและต่อการศึกษาของชาติ จากรายงานผลการวิจัยการกระทำผิดวินัยของข้าราชการครูประจำปีงบประมาณ 2527 ของสำนักงานข้าราชการครู(2527:10-17) พบว่าระหว่างเดือนตุลาคม 2526 - มีนาคม 2527 มีข้าราชการครูกระทำผิดวินัย 490 คน จำแนกเป็นการกระทำผิดวินัยค้ำประพฤติดคนเสียชื่อเสียงคือ คีตสุรา เล่นการพนัน ชู้สาว ทำอนาจาร ช่มชู้บนกระทำชั่วเรา เรียกร้องเงิน คีตสุรากับนักเรียน ท้องคค้ออาญาฆ่าคนตาย มีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง สั่งจ่ายเช็คไม่มีเงิน กล่าววาจาและแสดงอาภักปกริยาไม่สุภาพ ยักยอกทรัพย์สิน บุกรุกทำให้เสียทรัพย์สินรวม 71 ราย การกระทำผิดวินัยค้ำไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่คือ หุจริตเกี่ยวกับการปลอมแปลงเอกสาร และการเงินของทางราชการ 27 ราย การกระทำผิดวินัยค้ำทองโทษจำคุก เพราะทำร้ายร่างกายบุคคลอื่น ความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน ลักทรัพย์และยักยอกทรัพย์สิน และบุกรุกเคหะสถานทำให้บุคคลอื่นเสียทรัพย์สินรวม 7 ราย นอกจากนั้นเป็นการกระทำผิดวินัยทางค้ำไม่อุทิศเวลาให้แก่ราชการ ฆ่าผีบนระเบียบ บทพร่องค้ำหน้าที่ และความผิดอื่น ๆ อันเป็นผลให้ข้าราชการครูค้ำโทษไล่ออก 55 ราย ปลดออก 3 ราย ให้ออก 6 ราย

ลक्षणเงินเคียน 32 ราย ทักเงินเคียน 112 ราย ที่เหลือเป็นการลงโทษสถานอื่น ความรายงานของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) จะเห็นว่าในรอบปีงบประมาณ 2527 ปีเดียว มีข้าราชการครูประพฤติผิดวินัยและฝ่าฝืนกฎหมายของบ้านเมืองจนถึงต้องออกจากราชการ ถูกลक्षणและทักเงินเคียน บางรายถึงต้องโทษจำคุก รวมแล้วถึง 208 ราย อันเป็นความผิดค่อนข้างหนักและสถานหนัก ซึ่งแสดงว่าในวงการครูซึ่งสังคมให้ความยกย่องในความเป็นผู้มีคุณความประพฤติดีงามนั้น ก็ยังมีครูที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับวิชาชีพครู นับว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนและนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ปัญหาความบกพร่องทางจริยธรรมของครูดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะครูบางส่วนขาดหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่เที่ยงแท้ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม มิได้นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือมาเป็นหลักของชีวิต ไม่ละอายความชั่วเกรงกลัวต่อบาป ประพฤติตนตามอำนาจฝ่ายต่ำ ก่อให้เกิดความเคียดแค้นทั้งแก่ตนเอง ทำลายสวัสดิภาพของสังคมและเสถียรภาพของประเทศชาติ ดังที่ท่านพุทธทาส อินทปัญโญ (2509:12) กล่าวไว้ว่า "ถ้าศีลธรรมไม่กลับมา โลกาวินาศ" ท่านพุทธทาสภิกขุพยายามเรียกร้องให้มนุษย์ชาติลด ละความเห็นแก่ตัวลง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา เพื่อความผาสุกของสังคมตลอดมา

เนื่องจากครูมีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ผู้เรียน จะเห็นว่าการศึกษาระบบรวมตามเป้าหมายเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ ดังการศึกษาของ เฉลียว นูร์ภักดิ์ (2520:372) เกี่ยวกับความสำคัญของครูที่มีต่อผู้เรียนและประเทศชาติสรุปได้ดังนี้

- 1 พัฒนาความรู้และความคิดของผู้เรียน
- 2 ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี
- 3 อบรมนักเรียนให้ปฏิบัติตนตามจริยธรรม
- 4 พัฒนากำลังคนให้แก่ประเทศชาติ

ตามบทบาทหน้าที่และความสำคัญของครูที่เสนอมานี้ จะเห็นว่าครูมีบทบาทหน้าที่ตามความคาดหวังของสังคมหลายประการ ที่สำคัญที่สุดคือ นอกจากครูต้องประพฤติตนเป็นคนที่ตามหลักจริยธรรมสากลสำหรับความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมแล้ว ครูยังจะต้องปฏิบัติตน

ให้ก็เป็นพิเศษตามหลักจริยธรรมครูอีกด้วย กังพระบรมราชาบาทที่พระราชทานแก่
บัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2504 ความตอนหนึ่งว่า

".....ในฐานะที่เป็นครูบาอาจารย์จะต้องตั้งมั่นอยู่ในหลักศีลธรรม
รวมทั้งความสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ให้สมกับเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปล
ครองนักเรียน....." (อุทัย สุภนิกย์ 2527:126)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยในการปฏิบัติคนตามศีลธรรมของ
ครูมาก จะเห็นว่าในปีต่อมา เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2505 ทรงมีพระบรม
ราชาบาทที่พระราชทานแก่บัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาอีกวาระหนึ่งความว่า

".....ท่านทั้งหลายที่จะออกไปทำหน้าที่ครูจะต้องตั้งมั่นอยู่ในหลัก
ศีลธรรม" (อุทัย สุภนิกย์ 2527:137)

พระบรมราชาบาทที่พระราชทานแก่บัณฑิตครูในปีต่อมาจะพบว่า ทรงเน้น
ถึงหลักศีลธรรมของครูสืบเนื่องมาโดยตลอด เป็นผลให้สถาบันผลิตครูต่างก็สนใจศึกษา
และแสวงหาแนวทางในการ เสริมสร้างจริยธรรมแก่นักศึกษาครูกันอย่างเข้มแข็ง
โดยเฉพาะวิทยาลัยครูทั่วประเทศ 36 แห่ง ซึ่งเป็นสถาบันผลิตครูให้แก่วงการศึกษา
ที่สำคัญสถาบันหนึ่ง

การพัฒนาแนวทางในการ เสริมสร้างจริยธรรมนักศึกษาครูโดยหลักสูตรการ
ฝึกหัดครูของสภาการฝึกหัดครู ที่มุ่งผลิตครูที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะและเจตคติ
ในอันที่จะเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน เข้าใจสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม และสามารถ
นำความรู้ ความเข้าใจไปปฏิบัติในงานในหน้าที่ตามบทบาทของตนในค่านการพัฒนาชีวิตและ
การพัฒนาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สภาการฝึกหัดครู:2525)

การฝึกหัดครูปัจจุบันมุ่งหมายที่จะผลิตครูที่มีคุณธรรม จริยธรรมและสามารถนำ
หลักจริยธรรมไปใช้ในการทำงานและจัดการเรียนการสอน ให้มีจรรยาบรรณและ
ประพฤติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดี ให้สมกับที่จะไปเป็นครู และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่
นักเรียนและชุมชน

เพื่อให้การผลิตรายการบรรลุตามความมุ่งหมาย หลักสูตรการฝึกหัดครูของ สภาการฝึกหัดครูได้จัดรายวิชาที่ส่งเสริมจริยธรรมแก่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชา การศึกษาชั้นสูงจะต้องเลือกเรียนวิชาต่อไปนี้ 1 วิชา คือวิชาปรัชญา 101:ปรัชญาเบื้องต้น วิชาปรัชญา 102:ตรรกวิทยาทั่วไป หรือวิชาปรัชญา 103:พุทธศาสน์ ถ้าเรียน วิชาเอกสังคมศึกษา ต้องเรียนรายวิชาปรัชญา 211:จริยศาสตร์ เพิ่มอีก 1 รายวิชา นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3-4 จะต้องเลือกเรียนรายวิชาดังกล่าวแล้วอีก 1 รายวิชา โดยไม่ซ้ำกับที่เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงหรือระดับปริญญาตรีชั้น ปีที่ 1-2 และถ้าเป็นนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาจะต้องเรียนรายวิชาปรัชญา 421 :ศาสนาเปรียบเทียบอีก 1 รายวิชา (สภาการฝึกหัดครู 2525:138)

ในปี พ.ศ. 2523 สภาการฝึกหัดครูได้อนุมัติหลักสูตรเพิ่มเติมโดยกำหนดให้ วิชาศึกษา 312:ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู เป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 วิชาเอก การบริหารโรงเรียนและวิชาเอกการประถมศึกษา และเป็นวิชาเลือกสำหรับ วิชาเอกปรัชญาและศาสนา (สภาการฝึกหัดครู:2523) วิชาเหล่านี้ เน้นการให้ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนตามหลักจริยธรรม ตลอดจนมาตรฐานที่ใช้ตัดสินปัญหาทาง จริยธรรมเพื่อความเป็นครูที่มีคุณค่าแก่สังคม

การส่งเสริมจริยธรรมแก่นักศึกษาคูได้รับการส่งเสริมจากวิทยาลัยครูตลอดมา เช่น จัดโครงการส่งเสริมคุณภาพนักศึกษาคู โครงการส่งเสริมจริยธรรม ศูนย์ วัฒนธรรมวิทยาลัยครู กิจกรรมทางศาสนา การอบรมปราชญ์เพื่อพัฒนาจริยธรรม การจัดชุมนุมพุทธศาสน์ เหล่านี้เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ขาดความร่วมมือและความสนใจ จากนักศึกษาโดยส่วนรวม ดังที่ สุมน อมรวิวัฒน์ ได้กล่าวไว้ว่า "เท่าที่สังเกตนักศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมของชมรมส่งเสริมจริยธรรมไม่มากนัก" (สุมน อมรวิวัฒน์ 2527 : 56) ส่วนใหญ่ผู้ร่วมกิจกรรมจะเป็นอาจารย์และนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชมรมเท่านั้น

จากสภาพการดังกล่าวของนักศึกษาวินิจฉัยวิทยาลัยครูส่วนใหญ่ที่ละเลยต่อการปฏิบัติ กิจกรรมทางจริยธรรม ประกอบกับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกอันเป็นผลให้เกิดภาวะ ฝ่อจริยธรรมในนักศึกษาคู จากรายงานของกลุ่มปฏิบัติการ เรื่องจริยธรรมของนักศึกษา ที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน สรุปได้ว่านักศึกษาคูปัจจุบันบกพร่องทางค่าน การแท่งกายไม่สุขภาพ เหลืออีกกล่าวบายมุข เป็นหนี้สิน ขอบทะเลาะวิวาทและขาด

เบญจศีล (กรมการฝึกหัดครู 2522:106) จากปัญหาความบกพร่องทางจริยธรรมของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จึงเป็นหน้าที่ของวิทยาลัยครูและกรมการฝึกหัดครูที่จะร่วมกันแสวง หาแนวทางเพื่อแก้ปัญหา แนวทางแก้ปัญหาวิธีหนึ่งคือการศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาสภาพ จริยธรรมของนักศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อการผลิตรายการที่มีจริยธรรมตามความคาดหวัง ของสังคม การศึกษาวิจัยจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้เป็นการวิจัยเพื่อแสวงหาสภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่เป็น อยู่จริงของนักศึกษา ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นกรรมการพัฒนาจริยธรรมของวิทยาลัยครู นครปฐมมีหน้าที่และความสนใจในการพัฒนาจริยธรรมนักศึกษาตระหนักในความจำเป็นที่ จะต้องดำเนินการ เพื่อแก้ปัญหาโดยทำการศึกษาวิจัยจริยธรรมและการปฏิบัติจริยธรรม ของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อนำผลของการศึกษาสภาพจริยธรรมที่เป็นอยู่ จริงของนักศึกษาไปวางโครงการพัฒนาจริยธรรมนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามคุณลักษณะของครูที่ สังคมพึงประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้
- 2 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของจริยธรรมตามที่เป็นจริง และ ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้

วิธีศึกษาการปฏิบัติจริยธรรม

การศึกษาการปฏิบัติจริยธรรม เป็นการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์จริยธรรมภายนอกซึ่ง มีทั้งที่เป็นการศึกษาปฏิบัติจริยธรรมทางกายและทางวาจาที่สามารถใช้ข้อมูลศึกษาได้ 2 ประเภทคือ จากพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้อื่นและจากคำรายงาน ของแต่ละคนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตนเคยหรือไม่เคยกระทำ ในการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์จริยธรรมภายนอกด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมภายนอกโดยตรงสามารถกระทำด้วยความสมบูรณ์และ ความน่าเชื่อถือสูงมาก แต่การสังเกตพฤติกรรมภายนอกมีปัญหาที่สำคัญ 2 ประการ (พรหมพิชัย ศิริวรรณบุศย์และคณะ 2526:8-9) คือ

1 พฤติกรรมจริยธรรมแต่ละพฤติกรรมประกอบด้วย

พฤติกรรมย่อยๆหลายพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องต่อเนื่องกันและต้องใช้เวลายาวนานกว่าจะครบวัฏฏะ และถ้าหากมีการสังเกตไม่ครบถ้วน เช่นมิได้สังเกตพฤติกรรมย่อยในกระบวนการของพฤติกรรมทั้งหมด การสรุปผลของการสังเกตก็จะคลาดเคลื่อนได้มาก

2 พฤติกรรมจริยธรรมที่แสดงเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้อื่นมักจะเป็นพฤติกรรมทางบวก ส่วนพฤติกรรมทางลบนั้นมักจะเป็นการลักลอบกระทำไม่เป็นที่เปิดเผย การสังเกตพฤติกรรมทางลบจึงกระทำได้ยากมาก

เนื่องจากการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมโดยการสังเกตพฤติกรรมภายนอกมีข้อจำกัดดังกล่าว ในการสำรวจการปฏิบัติจริยธรรมต่อตนเองครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลจากคำรายงานซึ่งอาจจะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการลืม การจำผิด การไม่ตั้งใจตอบอยู่บ้างก็ตาม แต่ก็ยังเป็นวิธีการที่มีข้อดีคือ

- 1 คำรายงานสามารถให้ข้อมูลได้ครอบคลุมพฤติกรรมจริยธรรมภายนอกทั้งในอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต (พนมไพโร อภรณ์รัตน์ 2526:8)
- 2 คำรายงานสามารถให้ข้อมูลได้ทั้งพฤติกรรมที่เกิดกับผู้รายงานเองและพฤติกรรมภายนอกของผู้อื่นซึ่งผู้รายงานสังเกตได้ (พนมไพโร อภรณ์รัตน์ 2526:8)
- 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากรโดยคำรายงานสามารถกระทำได้ปริมาณสูง ประหยัดเวลาและการแปลผลข้อมูล มีมาตรฐานตรงกัน

จากคุณลักษณะของคำรายงานดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ข้อมูลจากคำรายงานเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ และพยายามทำให้ได้คำรายงานของการปฏิบัติจริยธรรมตามความเป็นจริง

แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย

1 สถานภาพทางเพศกับจริยธรรม

เพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน อาทิเช่นสภาพทางสรีระ การถูกอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ การปฏิบัติที่ได้รับจากสังคมรอบข้าง เป็นต้น ความแตกต่างเหล่านี้จะทำให้ทั้งสองเพศมีความแตกต่างกันในด้านความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติจริยธรรม ซึ่งเพศหญิงก็มักจะได้รับบทกล่าวถึงจากสังคมทั่วไปว่ามี

จริยธรรมสูงกว่าเพศชายเสมอ สถิติผู้กระทำผิดกฎหมายที่เป็นเพศหญิงก็มีน้อยกว่าเพศชาย (Wright 1981:56)

จากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freud 1948:538) กล่าวถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กว่า ได้มาจากกระบวนการทำตนตามอย่าง (Identification) เด็กชายเลียนแบบพ่อ เด็กหญิงเลียนแบบแม่ ลักษณะการเลียนแบบของเด็กที่มีคอบิคามารคาเพศเดียวกับคนนี้เป็นลักษณะทั่วไปในทุกสังคมซึ่งทำให้เด็กชายและเด็กหญิงมีบทบาทที่เหมาะสมกับเพศของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทยมีมาตรฐานการปฏิบัติคนของชายและหญิงแตกต่างกันไปคนละแนว ดังที่ กัสกิน (Guskin 1964:84) กล่าวว่า "สังคมไทยมีลักษณะเป็นสองมาตรฐาน (Double Standard)" และจากการศึกษาของ โจนส์ (Jones 1954:781-782) พบว่า "สังคมมีใ้มุ่งให้เด็กหญิงและเด็กชายมีพฤติกรรมเหมือนกัน ดังนั้นการฝึกอบรมเด็กแต่ละเพศจึงแตกต่างกัน สังคมจะเข้มงวดกวาดขันความประพฤติของเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย" นอกจากนี้โดยธรรมชาติแล้ว เพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันทั้งโครงสร้างทางกายและจิตใจ ความสนใจตามธรรมชาติ ความต้องการทางสังคมซึ่งไม่ต้องการให้ชายและหญิงมีพฤติกรรมเหมือนกัน (อุทัย หิรัญโต 2515:191-192) โดยสังคมไทยมีแนวโน้มที่จะอบรมเลี้ยงดูให้เด็กหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอมากกว่าเด็กชายและเน้นให้เด็กชายมีความอดทนกล้าหาญมากกว่าเด็กหญิง ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูเหล่านี้มีผลต่อบุคลิกภาพ เจตคติ แนวคิดและการกระทำหลายอย่างแตกต่างกัน เช่นมักปรากฏเสมอว่า เพศชายมีการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ผลการวิจัยของโคลเบอร์ก (Kohlberg) เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะต่างๆตามทฤษฎีพัฒนาการของลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรมของหญิงเปรียบเทียบกับชายปรากฏว่าหญิงมีพัฒนาการทางภาษาได้เร็วกว่าชาย ทำให้มีความฉลาดและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าชาย ซึ่งอาจทำให้หญิงเข้าใจกฎเกณฑ์ที่เป็นข้อเรียกร้องทางสังคมได้เร็วและมากกว่าชาย (ดวงเคื่อน พันธุมนาวิน) 2524:7,11 อ้างถึงใน Kohlberg: 1976) จากการศึกษาและวิจัยดังกล่าว ทำให้ตั้งสมมติฐานได้ว่า การปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน

2 ระดับชั้นกับจริยธรรม

ระดับชั้นในการศึกษาคั้งนี้ แบ่งออกเป็นนักศึกษาคณะชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งในทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura) ถือว่าจริยธรรมเป็นความ

เข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์สำหรับประเมินความถูกต้องของการกระทำและกฎเกณฑ์เหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ตรงของตนเอง ส่วนหนึ่งเกิดจากการกระทำของผู้อื่นเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากคำบอกเล่าและการอ่านจากข้อเขียนของผู้อื่น จากแนวคิดนี้จึงกล่าวได้ว่า "คนที่มีการศึกษาต่างกัน ย่อมมีความสามารถและโอกาสในการเรียนรู้ต่างกัน (Bandura: 1977:16-22) คังการวิจัยของพนมไพโร อภรณ์รัตน์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของสถานภาพของผู้ตอบกับพฤติกรรมจริยธรรม พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 5 ครูและผู้ปกครองมีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยส่วนรวมพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ในขณะที่ครูมีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองมากกว่ากลุ่มอื่นๆ (พนมไพโร อภรณ์รัตน์ 2526:186) จากเหตุผลดังกล่าวเป็นข้อสนับสนุนให้ตั้งสมมติฐานได้ว่า การปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ย่อมมีความแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาตามตัวแปรต้น 2 ตัวแปรคือ เพศและระดับชั้น

ขอบเขตของการวิจัย

1 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2528 จากวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 400 คน

2 การปฏิบัติจริยธรรม เป็นการกระทำต่อตนเองที่ผ่านกระบวนการตัดสินใจของผู้กระทำแล้วว่าเป็นการกระทำที่ดี ที่ถูกสำหรับตนและควรกระทำในสถานการณ์หนึ่งๆ ซึ่งครอบคลุมการกระทำ 3 กลุ่มคือ (พรหมพิพย์ ศิริวรรณบุษย์และคณะ 2527:32)

2.1 การควบคุมตนเอง ได้แก่การระงับความอยากและการต้านทาน การยั้งมือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต ความพอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง และการหลีกเลี่ยงอบายมุข เป็นต้น

2.2 การประเมินตนเอง ได้แก่ การสำรวจ การให้คุณค่าตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกผิดและความละอายใจ

2.3 การปฏิบัติต่อตนเอง ได้แก่ การให้รางวัลตนเอง การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การปรุงแต่งร่างกายและการปรับปรุงตนเอง

3 การปฏิบัติจริยธรรมพิจารณาจากสภาพดังนี้

3.1 เคยทำบ่อยเพียงใด และ

3.2 เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยเพียงใด

4 ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม พิจารณาจากสภาพดังนี้

4.1 พร้อมที่จะทำมากน้อยเพียงใด และ

4.2 คิดว่าคนอื่นพร้อมที่จะทำมากน้อยเพียงใด

5 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

5.1 ตัวแปรต้น มี 2 ตัวแปร ดังนี้

5.1.1 เพศ จำแนกเป็น เพศชาย เพศหญิง

5.1.2 ระดับชั้น จำแนกเป็น นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง

ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คะแนนที่ได้จากแบบสำรวจการปฏิบัติจริยธรรม และศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยนี้ถือว่า

1 จริยธรรม คือการปฏิบัติจริยธรรม

2 นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกคน

3 จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม เป็นสิ่งที่สามารถสำรวจได้ โดยการใช้แบบสำรวจการปฏิบัติจริยธรรม

4 คำตอบที่ได้จากแบบสำรวจ เป็นคำตอบที่ตรงกับจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของผู้ตอบ

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

จริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติจริยธรรมตามความเป็นจริงเป็นคำตอบที่ได้จากตัวอย่างประชากรว่า เคยทำหรือไม่ และเคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่ ที่เกี่ยวกับการควบคุมตนเอง การประเมินตนเอง และการปฏิบัติต่อตนเอง

ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม หมายถึง แนวโน้มของการปฏิบัติจริยธรรมซึ่งเป็นคำตอบที่ได้จากตัวอย่างประชากรว่า จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส และคิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส ที่จะกระทำต่อตนเองที่เกี่ยวกับการควบคุมตนเอง การประเมินตนเอง และการปฏิบัติต่อตนเอง

นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2528 จากวิทยาลัยครูภาคตะวันตก 4 แห่ง วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี วิทยาลัยครูนครปฐม และวิทยาลัยครูกาญจนบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ช่วยให้ทราบสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นพื้นฐานสำหรับการวางแผนพัฒนาการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก
3. เป็นแนวทางในการวิจัยด้านจริยธรรมแก่ผู้สนใจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย